Nr. 93 (1724). Cena 250.000 mk. Włocławek, czwartek dnia 24 kwietnia 1924 r. Rok VII

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata na miejscu 1 zł. 80 gr., na prowincji i z odnoszeniem do domu 2 zł. 50 gr.

Ogłoszenia za wiersz milimetrowy na pierwszej stronie 10 groszy polskich, na drugiej i trzeciej — 8 gr., na czwartej — 5 gr. Ogłoszenia drobne po 3 grosze za wyraz. Tłustym drukiem — podwójnie. Najmn. ogł. — 30 gr. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe. Układ ogłoszeń czterołamowy. Ceny ogłoszeń, podane w złotych polskich, obliczane będą podług kursu złotego franka ustalonego przez Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12

REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-Ej PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783

Najwybitniejszą oznaką mądrości jest trwała niezmącona pogoda umysłu. *Montagne.*

Wypowiedzenie traktatu.

...Wszyscy prawnicy polscy mają moralny obowiązek podjąć się tej pracy, aby przygotować sprawę pod względem prawniczym". Słowa te wypowiedział p. marszałek Trąmpczyński na posiedzeniu senatu z dnia 11 b. m. w zastosowaniu do traktatu o ochronie mniejszości narodowej. Artykuł, który podajemy poniżej, pióra profesora prawa międzynarodowego na uniwersytecie warszawskim, dr. Z. Cybichowskiego, jest właśnie wykładnia prawnicza naszego stosunku do wspomnianego traktatu i —jako taki—stanowi interesujący przyczynek do dyskusji, rozpoczętej przez p. marszałka Trąmpczyńskiego.

Poruszona przez p. marszałka senatu Trąmpczyńskiego sprawa wypowiedzenia tak zwanego traktatu o ochronie mniejszości ma dwie strony: prawną i polityczną. Pierwsza dotyczy wykładni prawa i ma charakter raczej teoretyczny, druga wymaga ocenienia sytuacji politycznej, zmierzającego do wniosków praktycznych, przedewszystkiem do odpowiedzi na pytanie, czy wypowiedzenie tego traktatu, o ile prawnie jest możliwe, dałoby się także politycznie usprawiedliwić, czy nie pogorszyłoby sytuacji Polski, zamiast ją poprawić, czy nie ściągnęłoby na Polskę zarzutu łamania traktatów?

Obie kwestje omówimy mimo niepokoju, jaki powstał na skrajnej lewicy, która w roku 1919 przeciw tej umowie głosowała, a obecnie jej broni. Podkreślić trzeba z naciskiem, że nie chodzi o odebranie praw mniejszościom, lecz o uzgodnienie tego traktatu z zasadą pełnej suwerenności Polski, jak głosi rezolucja sejmowa z 1919 roku.

Najpierw zajmiemy się wypowiedzeniem traktatu mniejszościowego z punktu widzenia prawa.

Traktat ten jest bezterminowy i nie zawiera przepisów o wymowieniu. Specjaliści prawa międzynarodowego uznają zgodnie dopuszczalność wypowiedzenia takiego traktatu, lecz różnie określają jego przyczyny i terminy.

Profesor Fryderyk Martens przyłącza się do opinji I. St. Milla, iż nie można zobowiązywać narodu umową na dłużej, niż na przeciąg jednego pokolenia. Ponadto ten wybitny znawca prawa międzynarodowego oświadcza, że traktat, naruszający prawa zasadnicze państwa (np. suwerenność), jest bezprawny naogół i nieobowiązujący; dopuszczalny może on być tylko, o ile państwo jest za słabe, aby się od niego uwolnić lub uległo zupełnemu rozprzężeniu.

Prof. F. Despagnet wyraźnie stwierdza, że państwo może wymówić traktat, choć niema w nim postanowień o wypowiedzeniu; wypowiedzenie nie jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy umowa dotyczy cesji praw lub terytorjów, jak nap. traktat pokoju.

Profesorowie Liszt i Merignhac uznają, że traktat może być wypowiedziany, lecz tylko w razie zupełnej zmiany warunków, śród których powstał, a więc na mocy clausula rebus sic stantibus.

Liczbę tych opinji możnaby bez trudu znacznie powiększyć; wszystkie one są zgodne co do dopuszczalności wypowiedzenia, lecz różnie określają jego przyczyny. Co z tego wynika?

Prawo międzynarodowe nie zawiera przepisu, że traktat bezterminowy, nie przewidujący wypowiedzenia, obowiązuje wiecznie. Jak niema ustawy wieczystej (lex in perpetuum valitura), tak też niema wieczystych traktatów. Pojęcie normy wieczystej byłoby sprzeczne z charakterem i celem unormowania prawnego. Stąd wniosek, że traktat bezterminowy może być wypowiedziany, choć nie zawiera przepisu o wypowiedzeniu. Jest to zasada prawa międzynarodowego, która daje państwom wielkie prawa, bo nie wytworzyły się dotychczas przepisy, ustalające przyczyny i termin wypowiedzenia. Rozbieżność opinji znawców prawa międzynarodowego w tej kwestji jest tego dowodem.

Prawo międzynarodowe nie ogranicza swobody państwa, chcącego taki traktat wymówić, lecz szacunek, należący się traktatom, wymaga, aby państwo swoje postanowienie poważnemi argumentami natury prawnej lub politycznej usprawiedliwiło. Dopuszczalność wypowiedzenia jest niewątpliwa, jeśli państwo udowodni, że traktat jest nieważny lub nie ma mocy. Wypowiedzenie jest w takim przypadku formą stwierdzenia tego faktu.

Po tych wyjaśnieniach wyliczymy motywy wypowiedzenia.

Traktat o ochronie mniejszości głosi, że otrzyma on moc jednocześnie z traktatem z Niemcami. Z tego nie wynika jednak, że ten skutek miał nastąpić, choćby nie ratyfikowano traktatu mniejszościowego. Traktat ten żąda nawet wyraźnie ratyfikacji, przyjąć więc należy, że miał on uzyskać moc we wspomnianej chwili pod warunkiem, że będzie ratyfikowany. Potrzebna jest oczywiście ratyfikacja wszystkich kontrahentów, o ile nie postanowiono inaczej; odmienne postanowienie zawiera traktat niemiecki, zadowalający się ratyfikacją trzech głównych mocarstw i Niemiec, lecz traktat mniejszościowy nie ma takiej klauzuli, nie ma więc mocy, gdyż Stany Zjednoczone Ameryki nie podjęły ratyfikacji.

Dokończenie nastąpi.

Ogłaszajcie się w Słowie Kujawskiem.

Arcybiskup Cieplak gościem Ojca Św.

Jak się dowiadujemy J. E. arcybiskup Cieplak wkrótce wyjedzie na pewien czas do Rzymu, na specjalne zaproszenie Ojca Świętego, który przez cały czas pobytu arcyb. Cieplaka w Rosji w więzieniu niezwykle interesował się nim.

Ojciec Święty czynił bardzo wiele zabiegów, dla ulżenia doli i uwolnienia arcyb. Cieplaka. Obecnie pragnie Go zobaczyć osobiście — dlatego bezwłocznie po nadejściu do Rzymu wiadomości o uwolnieniu i wyjeździe do Polski Ojciec Święty zaprosił arcyb. Cieplaka do Rzymu.

Ta serdeczna życzliwość Papieża dla bliskiego nam wszystkim Arcybiskupa-męczennika wywoła w całej Polsce głęboką wdzięczność.

Nowe wybory do rady Banku Polskiego.

W końcu maja lub w czerwcu.

Jak się dowiadujemy rada Banku Polskiego obecnie składa się tylko z 11 członków, gdyż mandat 12-ty nie może być obsadzony inaczej jak przez wybory uzupełniające.

Jak wiadomo, mandat ten (p. Fudakowskiego) został zakwestjonowany przez rząd, który uzasadnia to zasadą utrzymania pewnego klucza reprezentacyj poszczególnych sfer akcjonarjuszów. Ustawa banku nie daje jednak rządowi prawa powoływania w miejsce zakwestjonowanych nowych członków inną drogą jak przez wybory.

Zebranie akcjonarjuszów dla dokonania tego uzupełniającego wyboru odbędzie się w końcu maja lub pierwszych dniach czerwca.

Nowa regulacja emerytur dla b. urzędników państw zaborczych.

Warszawa, 21.4. Przed paru dniami podaliśmy krótką notatkę o uchwale Rady Min. z 9 bm. ustalająca wysokość zaopatrzeń emerytalnych dla polskich emerytów b. państw zaborczych.

Obecnie możemy podać bliższe szczegóły powyższego rozporządzenia.

Postanawia więc ono, że emeryci b. państw zaborczych, względnie sieroty i wdowy po nich, którzy wysłużyli ponad 20 lat i skazani są w zupełności na wyłączne oparcie się na emeryturze, pobierać mają zasadniczo 75 proc. poborów przysługujących równorzędnym im emerytom polskim pracownikom państwowym względnie zawodowym wojskowym.

Emeryci b. państw zaborczych (względnie pozostałe po nich sieroty i wdowy), którzy mają za sobą co najwyżej tylko 20 lat służby, lub też pozostają obecnie w polskiej służbie państwowej, samorządowej lub prywatnej, mają pobierać 50 proc. poborów przysługujących równorzędnym emerytowanym polskim urzędnikom państwowym. Rozporządzenie podkreśla przytem wyraźnie, iż ta ostatnia kategorja emerytów b. państw zaborczych nie może pod żadnym warunkiem pobierać w przyszłości mniej aniżeli obecnie.

Rozporządzenie powyższe w części bodaj wyrównuje emerytom b. państw zaborczych, wdowom i sierotom po funkcjonarjuszach i emerytach byłych państw zaborczych niezawinioną przez nich, a dotychczas tak ciężką ich krzywdę.

Kiedy zostaną wycofane banknoty markowe.

1-go czerwca nastąpi wymiana marek na złote.

Poniżej podajemy wyszczególnione w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o zmianie ustroju pieniężnego terminy wprowadzenia biletów Banku Polskiego, biletów i monet zdawkowych oraz wycofania marek polskich:

W r. 1924. Dnia 1 czerwca Skarb Państwa przystąpi do wymiany marek polskich na bilety Banku Polskiego oraz monety względnie bilety zdawkowe.

Dnia 1 lipca marka polska przestanie być prawnym środkiem płatniczym, wobec czego ustanie możność wyboru uskuteczniania zapłaty bądź biletami Banku Polskiego bądź markami polskiemi.

Dnia 1 listopada rozpocznie się wymiana biletów zdawkowych na bilon.

W r. 1925 dnia 1 stycznia bilety zdawkowe przestaną być prawnym środkiem płatniczym.

Dnia 31 stycznia ustanie wymiana biletów zdawkowych na monety zdawkowe, względnie banknoty.

Dnia 31 maja ustanie obowiązek wymiany marek polskich na bilety Banku Polskiego oraz monety zdawkowe.

Od dnia 1 czerwca 1925 roku w obiegu pieniężnym znajdować się będą już tylko bilety Banku Polskiego oraz monety zdawkowe, niewycofane zaś marki polskie stracą swą wartość.

Terminy i warunki wymiany marek polskich na złote, a następnie biletów zdawkowych na monety zdawkowe ustali minister skarbu w drodze specjalnego rozporządzenia.

Z KRAJU.

Zjazd 36-ciu miast w Piotrkowie. Projekty ustawy o gminie miejskiej i ordynacji wyborczej do samorządu budzą od dwóch lat żywe zainteresowanie — i na trzech zjazdach we Lwowie, Poznaniu, w Katowicach sprawy te były szeroko dyskutowane.

Jak wiadomo w Komisji Sejmowej, Administracyjnej złożone już zostały wspomniane projekty samorządu, ustalone przez Radę Ministrów — i po świętach rozpocznie się tam dyskusja. Przewodniczącym Komisji jest pos. Thugutt (Wyzwolenie); zastępcą Dr. Ilski, wiceprez. m. Warszawy, a referentem tych spraw jest pos. Jaworowski (P.P.S.) Sam Prezydent Rzeczplitej urządza co tydzień w tej doniosłej sprawie konferencje, kładąc silny nacisk na Rząd, aby sprawy te jak najrychlej weszły na porządek dzienny plenum Sejmu.

Większe miasta, które według projektu rządowego, mają być starostwami grodzkiemi, o charakterze I-ej instancji, (a więc pod względem administracyjnym uniezależnione od Starostwa) do których i Piotrków ma być zaliczony, pragną się w tej ważnej sprawie wypowiedzieć.

W tym celu Zarząd m. Piotrkowa wystąpił z inicjatywą urządzenia zjazdu przedstawicieli 36-ciu miast zainteresowanych, w naszym mieście. Zjazd ten odbędzie się w nieodwołalnym terminie w dniach 17 i 18 maja b. r.

Referat w tej materii wygłosi Prezes Częstochowskiej Rady Mieiskiej Dr. Nowak; korreferat prawdopodobnie ławnik Magistratu m. Włocławka p. Zbrożyna.

W zjeździe uczestniczyć będą delegaci miast: Będzin, Biała. Bielsko, Białystok, Bydgoszcz, Częstochowa, Cieszyn, Dąbrowa Górnicza, Grudziądz, Gniezno, Inowrocław, Kalisz, Kraków, Kielce, Kołomyja, Katowice, Lwów, Lublin, Łódź, Nowy Sącz, Pabjanice, Piotrków, Poznań, Płock, Przemyśl, Radom, Radomsk, Rzeszów, Siedlce, Sosnowiec, Stanisławów, Tarnopol, Tarnów, Toruń, Tomaszów Mazowiecki, Włocławek i Wilno.

W ostatnich dniach odbyły się podobne zjazdy w Grudziądzu (dla miast pomorskich), w Krakowie (dla miast małopolskich); w Lublinie, w Wilnie i Lwowie odbędą się w maju zjazdy dla miast kresowych.

Produkcja ropy w Polsce. Według danych statystycznych produkcja ropy w Polsce wzrosła w 1923 r. w porównaniu z r. 1922 o 24.086 ton. Ilość ta byłaby znacznie większa, gdyby nie przeszkody w postaci strajku w kopalniach, który wybuchł w pierwszej połowie listopada r. ub. i trwał cały tydzień. Podkreślić należy, że od r. 1910 produkcja ropy stale spadała. Pocieszającym zaś jest, że powiększenie produkcji tej nie jest kwestją przypadku, bowiem jest to już drugi rok, który wykazuje zwyżkę produkcji.

O udzielenie kredytu Radzie portu w Gdańsku. Minist. Przemysłu i Handlu wniosło na Radę Ministrów propozycję udzielenia Radzie portu w Gdańsku kredytu inwestycyjnego do wysokości 4.500.000 dolarów.

Udział p. ministra Kiedronia na Targach Poznańskich. P. minister przemysłu i handlu inż. Kiedroń weźmie osobisty udział w otwarciu tegorocznego IV Targu Poznańskiego. W tym celu p. minister wyjeżdża dn. 26 b. m. do Poznania.

Wichrzenia niemieckie przeciw Polsce. Organizacja niemiecka „Bund Grenzschutzost" stwierdza w swej odezwie, że celem organizacji jest oderwanie od Polski przyłączonych dawnych ziem zaboru niemieckiego. Głównie podnoszą, że walczyć będą o przyłączenie Gdańska do Rzeszy niemieckiej. Wysłali pod adresem Niemców gdańskich „pozdrowienie dla braci, jęczących pod jarzmem wroga".

Odroczenie rokowań polsko-gdańskich. Wyjazd polskiej delegacji rządowej dla zakończenia rozpoczętych pertraktacyj gospodarczych w Gdańsku w sprawie umowy przywozowo-wywozowej oraz w sprawach akcyzowych i monopolowych, zapowiedziany był na dzień 15 b. m. jak się dowiadujemy, wyjazd delegacji został wstrzymany. Wznowienie pertraktacyj nastąpi w najbliższym tygodniu po świętach Wielkanocnych.

Powiększenie kontygensu ulgowych paszportów zagranicznych. Jak nas informują, w sferach rządowych omawiana jest obecnie sprawa powiększenia kontyngensu ulgowych paszportów zagranicznych. Tego domagano się usilnie w sferach gospodarczych. Wobec wyczerpania kontyngensu dotychczasowego sprawa ta jest szczególnie aktualna. Nowy kontyngens ustalony zostanie na ryczałty miesięczne.

Nowe opłaty wywozowe od słodu. W najbliższych dniach nabierze mocy obowiązującej rozporządzenie normujące wysokość opłat wywozowych od słodu. Opłaty te ustalone zostały w wysokości 30 proc. zysku wywozowego nie mniej jednak niż 52 fr. zł. od wagonu.

„Gdybym był Włochem"

Niepokój »Kurjera Polskiego« o piosenkę Thugutta.

Thugutt—faszystą. Wiadomośćt ta, —jak się należało spodziewać — zrobiła wrażenie na »Kurjerze Polskim« i organ p. Rossnera pośpieszył ogłosić rozmowę p. Thugutta ze swoim korespondentem rzymskim.

Raz tedy jeszcze czytamy:

»W rozmowie z prezydentem Mussolinim i w wywiadzie z włoskimi dziennikarzami powiedziałem, że gdybym był Włochem, był bym prawdopodobnie faszystą. Mówiąc to, myślałem o tym całym szeregu antypaństwowych i antynarodowych wystąpieniach które miały miejsce w swoim czasie we Włoszech, i które sprowokowały faszyzm, jako całkiem naturalną reakcję«.

Ale p. Thugut, który »byłby prawdopodobnie faszystą«, oświadcza, że faszyzm musi unikać siły fizycznej w stosunku do przeciwnika... Mniejsza o to jak p. Thugutt dzisiaj chce wytłómaczyć swoje oświadczenie, tak nieoczekiwane tu, w Polsce. Dało ono okazję do wyładowania humoru p. Nowaczyńskiemu w »Rzeczypospolitej«, gdzie czytamy taki wierszyk:

„Gdybym był Włochem, dziewczyno,
Gdybym był Włochem,
To piłbym ino
Faszystów wino...
I był Benita pieszczochem...

„I wdziałbym koszulkę czarną,
I został białogwardzistą,
I chodził z Tobą nad... Arno...
Gdybym był Włochem, dziewczyno,
Byłbym faszystą..."

I na ponurego „Jasia" Dąbskiego byłaby rada:

„Gdybym był Włochem, dziewczyno,
Choćby troszeczkę...
Rycynu dałbym
Jasiowi dużą szklaneczkę,
A innym beczkę...

Tak wyobraża sobie p. Nowaczyński piosenkę Thugutta, który po Malinowej sali przejechał się pod modre niebo Italji.

Podobno „piosenkę Thugutta" śpiewali wczoraj mali roznosiciele gazet pod Sejmem w Warszawie.

MYSLI.

Wybrał J. K.

Zbądźmy bezbożności i — radość zajaśnieje w nas niezaćmiona. Nie miejmy przeto o smutek żalu do pobożności, lecz do siebie samych i oczekujmy ulgi jeno od naszej poprawy.

Pascal.

Polscy przemysłowcy na wystawie chińskiej. Grupa przemysłowców górnośląskich ze względu na otwierające się widoki nawiązania kontaktu handlowego ze wschodnimi Chinami zgłosiły gotowość uczestniczenia w przygotowywanej wystawie międzynarodowej wyrobów przemysłowo-handlowych w Charbinie. Przemysłowcy polscy mają możliwość zawarcia tranzakcji ze wschodnio-chińskiemi kolejami.

Z Dobrego.

W sobotę dn. 29.III r. b. wobec poważnego wezbrania wody w jeziorze w Dobrem oraz wód w moczarach przeciwległych jezior pomiędzy, któremi znajduje się szosa prowadząca do Radziejowa i tor kolejki Dobre—Sompolno — Boniewo i obok których znajdują się zabudowania folwarczne, majątku Dobre, którym groził zalew— właściciel ostatniego, w porozumieniu z Zarządem cukrowni postanowił od strony jeziora w miejscu najbardziej zagrożonem, usypać wał ochronny. Dla podwiezienia ziemi cukrownia Dobre użyczyła swoich wagonów i parowozu. Tymczasem kancelista stacyjny kolejki w Dobrem, p. M. zabronił wyjechania na linję (ćwierć klm. od stacji) twierdząc, że jest już zapóźno. A była to godz. 7-ma w. dopiero po kilku godzinnych ceregielach i t. p. wypuścił pociąg.

Ciekawiśmy, czy władzom tego p. znany jest fakt ten, i czy robił on trudności te z jej wiedzą, gdyż jest to chyba nie karygodnem lecz wprost zbrodniczem w tak ciężkim momencie powodować się swojem „widzimisię". Kiedy poważną połać kraju nawiedza klęska żywiołu i władze wszelkie współpracują z ludnością, aby nieść pomoc zagrożonej ludności i ochraniać tereny — znajduje się pojedyńczy „kacyk" w Dobrem, który nie uznaje niesienia pomocy za rzecz potrzebną.

J. M.

2)

Ustawa o ochronie lokatorów.

ROZDZIAŁ II.

DOPUSZCZALNA PODWYŻKA KOMORNEGO.

Art. 3. 1) Wynajmującemu i lokatorowi wolno jest zawrzeć na zasadzie wzajemnego porozumienia umowę co do wysokości i sposobu zapłaty komornego, nie inaczej jednak jak na piśmie i na czas nie krótszy, niż na jeden rok. Nie dotyczy to atoli mieszkań do czterech pokojów włącznie.

2) Jeżeli jednak umowa nie dojdzie do skutku lub nie będzie odnowiona, albo też jeżeli nie jest dopuszczalna, to wynajmującego i lokatora obowiązywać będą z mocy samego prawa normy, ustalone na dany kres czasu, zgodnie z przepisami artykułów 5—8.

Art. 4. Pomieszczeń pobocznych, jak: przedpokoje, korytarze, werandy, łazienki, kuchnie, śpiżarnie, alkowy pokoje dla służby nie zalicza się do liczby pokojów mieszkalnych.

Art. 5. 1) Za podstawę do oznaczenia wysokości komornego za wymienione w artykule 1 pomieszczenia służyć ma komorne, płacone w czerwcu 1914 r. (podstawowe komorne). Wynajmujący obowiązany jest udowodnić wysokość powyższego komornego.

2) Jeżeli przedmiot najmu w czerwcu 1914 r. nie był wynajęty, jeżeli nie można udowodnić ówczesnego komornego, lub też jeżeli ówczesne komorne było ze względu na specjalne warunki danego stosunku umownego niedościele wygórowane, to urząd rozjemczy do spraw najmu lub sądu ustali podstawowe komorne według ówczesnych cen przeciętnych.

3) W razie objęcia ogrodu lub placu, wynajętego jako przynależność mieszkania — litera k) ustępu 1 artykułu 2 — podstawowe komorne ulega odpowiedniemu zmniejszeniu.

Art. 6. 1) Wysokość komornego za wskazane w artykule 1 pomieszczenia, z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w ustępie 1 artykułu 3. nie może przekraczać oznaczonych poniżej stawek procentowych, które wynoszą na drugi kwartał 1924 r.:

a) dla mieszkań jednopokojowych, złożonych z pokoju i kuchni lub samego tylko pokoju, bądź samej kuchni — 5% przypadającego za ten czas podstawowego komornego:

b) dla mieszkań, złożonych z dwóch lub trzech pokojów, dla lokali handlowych, przedsiębiorstw. wykupujące świadectwa przemysłowe 4-ej kategorji i dla lokali, mieszczących pracownie rzemieślnicze, wykupujące świadectwa przemysłowe 8-ej kategorji, oraz dla wszystkich innych pomieszczeń, oprócz wskazanych pod literami a) c) — f) — 10% przypadającego na ten czas podstawowego komornego:

c) dla mieszkań, złożonych z cztrech do sześciu pokojów, dla pomieszczeń, zajętych przez szkoły i zakłady wychowawcze, zarejestrowane przez państwowe władze oświatowe, oraz lokale spółdzielni robotniczych oraz robotniczych związków zawodowych, a nie podpadających pod postanowienia litery a) lub b) i dla lokali mieszczących pracownie rzemieślnicze, wykupujące świadectwa przemysłowe 7-ej kategorji — 15% przypadającego na ten czas podstawowego komornego;

d) dla sklepów i innych pomieszczeń handlowych i przemysłowych, za które podstawowe komorne w stosunku rocznym nie przekraczało sześciuset rubli, względnie tysiąca dwustu marek niemieckich, względnie tysiąca pięciuset koron austrjacko-węgierskich dla pensjonatów (pokojów umeblowanych), pracowni niepołączonych z mieszkaniem, z wyjątkiem pracowni artystów malarzy i rzeźbiarzy, oraz dla mieszkań, złożonych conajmniej z siedmiu pokojów — 20% przypadającego za ten czas podstawowego komornego:

e) dla sklepów i innych pomieszczeń handlowych i przemysłowych, nie podpadających pod przepisy liter d) i f), oraz dla hoteli — 25% przypadającego za ten czas podstawowego komornego.

f) dla budynków fabrycznych i pomieszczeń, wymienionych pod literą i) ustępu 1 artykułu 2, aż do czasu wyjęcia tych budynków i pomieszczeń z pod działania niniejszej ustawy — 50% przypadającego za ten czas podstawowego komornego:

2) Pomieszczenia, zajęte na redakcje i administracje czasopism i na wykonywanie wolnych zawodów oraz lokale pracowniczych związków zawodowych i instytucyj społecznych i kulturalno-oświatowych nie będą zaliczone do pomieszczeń handlowych i przemysłowych.

3) Stawki procentowe, wymienione w ustępie 1. wzrastają od 1 lipca 1924 r. do 1 stycznia 1925 r. co kwartał o 4 proc. podstawowego komornego, a od 1 stycznia 1925 r. co kwartał o 6 proc. podstawowego komornego. Podwyżki ustają z chwilą, gdy komorne dosięgnie wysokości 100 proc. podstawowego komornego.

4) Suma komornego, obliczona w powyższy sposób w rublach, markach niemieckich lub koronach austrjacko-węgierskich, będzie przeliczona na złote, równe złotemu trankowi, według następującego klucza: 100 rubli = 266 złotym. 100 marek niemieckich = 123 złotym. 100 koron austrycko-węgierskich = 105 złotym.

d. c. n.

Co niesie dzień?

KWIECIEŃ 24 CZWARTEK	Dziś: Jerzy m., Fidelis w. Jutro: Marek ew. Wschód słońca o g. 4.46 Zachód o g. 7.12 Wsch. księżyca o g. 12.4 Zachód o g. 8.42

Czytelnia katolicka (vis-a-vis katedry) otwarta we wtorki i piątki i niedziele od godz. 1—4-ej po południu.

Tow. Kraj. Oddz. Kujaw. Muzeum otwarte od godz. 12—13 i pół.

Z giełdy d. 22. 4:

Dolar	9.280.000
Funt angielski	40.525.000
Frank szwajcarski	1.632.000
Frank francuski	590.500
Frank belgijski	505.500
Liry włoskie	417.000
Korony czeskie	270.000
Korony austrjackie (100)	130.000

4% poż. premj. 950.000., 8% poż. złota 14.400.000, 6% poż. serja II A. 1.400.000, 6% pożycz. dol. 5.250.000, 4½% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemskiego (216 mk.=100 rub. rosyj.) 5.000.000.

Kurs franka złotego waloryzacyjnego na dzień 23 kwietnia r. b. wynosi 1.800.000 mk.

Wielka Wieczornica. W niedzielę, dn. 27 kwietnia r. b. urządza Stow. Młodz. Katolickiej »Spójnia« z racji uroczystości sześciolecia istnienia »Spójni« a zarazem z racji poświęcenia sztandaru w sali »Polonja« wielką wieczornicę, na program której złożą się: śpiewy solowe i chóralne, deklamacje, recytacje i odczyt. Po wieczornicy odegraną zostanie bardzo wesoła komedja p. t. »Jeden z nas musi się ożenić«. Bilety nabywać można u druchów »Spójni« i w księgarni Powszechnej. Na uroczystość zapowiedzieli swój przyjazd delegaci wszystkich Stowarzyszeń Młodzieży z Kujaw. Szczegóły programu uroczystości podamy w następujących numerach.

Podziękowanie. Członkom cechu piekarskiego za ofiarowane na wyjątkową nędzę 49 kg. chleba, 1 kg. strucel i 14 bułek i zwiezienie tego wszystkiego przez jednego z panów piekarzy własnemi końmi—składamy niniejszem serdeczne podziękowanie.
Konferencja św. Wincentego.

Zjazd drużyn konduktorskich. W sobotę dnia 26 b. m. odbędzie się w Warszawie zjazd drużyn konduktorskich wszystkich dyrekcyj kolejowych. Zjazd obejmie delegatów wszystkich dyrekcyj kolejowych. Organizuje go Ch. Zw. Drużyn Konduktorskich.

Walny Zjazd Związku Harcerstwa Polskiego. Naczelnictwo Zw. Harc. Polsk. zwołuje na 25 i 26 kwietnia r. b. do Lublina IV-ty Zjazd Walny Zw. Harc. Polsk. **25.IV.24** — godz. 8.30 Msza Św. w Katedrze Lubelskiej; godz. 9 — otwarcie Zjazdu w I-szym terminie; godz. 10-otwarcie Zjazdu w II-im terminie, bez względu na ilość obecnych; godz. 10 — 13 — Obrady plenum; 1) Zagajenie i wybór prezydjum; 2) powitania; 3) odczytanie protokułu III Zjazdu Walnego; 4) referat dhny Martynowiczówny na temat: »Członkowie czynni i starszyzna harcerska«. 5) odczytanie wniosków na Zjazd i odesłanie ich do komisji; 6) sprawozdanie Naczelnej Rady Harc. (uzupełnienie sprawozdania duchowego); 7) sprawozdanie Komisji Rewizyjnej (wniosek w sprawie absolutorjum); 8) sprawozdanie Sądu Harcerskiego; 9) wybór komisji głównej i innych; 10) dyskusja ogólna nad stanem Z. H. P. Godz. 13 — 15 — przerwa obiadowa; godz. 15 — 17 — obrady plenum dalszy ciąg dyskusji ogólnej nad stanem Z. H. P. godz. 17 — 18 — referat dha St. Sedlaczka na t. »Zasady pracy w drużynach starszej młodzieży«; godz. 18 — 21 — obrady Komisji. **26.IV.24** godz. 8 30 — 13 — obrady Komisji, godz. 13.15— przerwa obiadowa godz. 15.20 obrady plenum: 1) Wybór członków Nacz. Rady Harc. w miejsce ustępujących; 2) sprawozdanie Komisji, przyjęcie wniosków, 3) absolutorjum Nacz. Rady Harc. za rok 1923; 4) Zamknięcie Zjazdu.

Bliższe informacje tyczące Zjazdu podane są w „Wiadomościach Urzędowych"—organie Nacz. Z. H. P. — z lutego 1924 r. № 2. Wsprawach Zjazdu Walnego należy zwracać się do d-ha Ignacego Wołkowicza, Sekretarza Generalnego Z.H.P. w Warszawie, Al. Ujazdowskie 37 m. 12.

Święcone dla ubogiej dziatwy. W ubiegłą sobotę „koło młodzieży czerwonego krzyża przy gimn. im. M. Konopnickiej" pod kierunkiem p. Batysówny urządziło tradycyjne „święcone" dla ubogiej dziatwy. Po poświęceniu pokarmów przez ks. prefekta Bogdańskiego uczenice rozdały 80 dzieciom ciasto, wędliny, bułki, pomarańcze i pisanki. „Koło młodzieży" wyraża podziękowanie pp. Galczakowi, Daroszewskiemu i Grzelachowskiemu, za udział w przygotowaniu „święconego".

Zniżenie taryfy za przejazd grupami. Min. przemysłu i handlu, w porozumieniu z min. kolei, podpisało rozporządzenie w sprawie zniżki taryfy kolejowej na przejazd grupami w pociągach osobowych. Chodzi o to, ażeby dać możność tańszego przejazdu koleją grupom robotników, zwłaszcza z okazji rozpoczynających się robót rolnych, a także wycieczkom młodzieży itp.

Ograniczenie ulg przejazdowych dla pracowników kolejowych i ich rodzin. Min. Koleji Żelaznych powołując się na konieczność sanacji skarbu kolejowego i zasadę samowystarczalności wysłało zarządzenie do wszystkich dyrekcyj kolejowych, wedle którego z dniem 1 maja b. r. ma być podwyższona stawka przejazdowa dla pracowników kolejowych i ich rodzin, z jednej dziesiątej części normalnych cen przejazdowych na 1 piątą część, wskutek tego stawki obecne zostaną podwojone. Ministerstwo wskazuje na to, że taki stosunek cen istniał przed wojną w b. zaborze austrjackim.

Podwyższenie rent za nieszczęśliwe wypadki. Na skutek rozporządzenia Rady Min. z dnia 26 marca będą uszkodzeni, którzy odnieśli nieszczęśliwy wypadek w przemyśle lub w rolnictwie przed r. 1921 i są ograniczeni w zdolności zarobkowej conajmniej o 50 proc., pobierać poczawszy od 1 kwietnia r. b. rentę obliczoną według nowych zasad. Renta ta wynosić będzie od 10 do 20 fr. zł. miesięcznie, dla ciężko inwalidów dołężniałych zaś 30 fr. zł. miesięcznie. W odpowiednim stosunku będą obliczone renty dla wdów i sierot. Zarząd ubezpieczalni Krajowej przyznał aż do czasu ustawowego regulowania również zaliczki na renty w odpowiedniej wysokości wszystkim tym uszkodzonym, którzy odnieśli wypadek po roku 1920 jak i tym, którzy odnieśli wypadek przed r. 1921, a są mniej niż 50 proc. w zdolności zarobkowej ograniczeni. Zaliczki te, również dla wdów i sierot będą urzędy pocztowe wypłacały po raz pierwszy w dniu 1 maja.

Oszczędności w wojsku W celu zmniejszenia wydatków, związanych z zaopatrzeniem armji w żywność, minister spraw wojskowych wydał zarządzenie, aby po wyczerpaniu posiadanych zapasów mąki żytniej 70% przemielano zboże chlebowe na mąkę 80%, i aby na przyszłość tylko z takiej mąki wypiekać chleb dla użytku wojskowego. Również wydawanie racji papierosów w czasie pokoju szeregowym niezawodowym, żywionym według tabeli I. i V. zostało zniesione.

Nowe płaszcze oficerskie. Niebawem ma ukazać się rozkaz wprowadzający pewne zmiany w kroju płaszczów oficerskich. Będzie on się różnił od dotychczasowego przede wszystkiem dwoma rzędami guzików po 6 w każdym rzędzie. Dalej zniknie zeń pas sukienny, a otrzyma on z tyłu dragon prostokątny (jak w b. armii austrjackiej) o 2 guzikach. Płaszcz ten będzie rozcięty z tyłu. Kieszenie rozcięte skośnie od przodu ku tyłowi, nad kieszeniami klapy prostokątne. Kołnierz z tej samej materji co płaszcz. Dystynkcje dotychczasowe zostaną i nadal zatrzymane. Równocześnie powołaną została do życia nowa komisja ubiorcza, która między innemi zajmie się także opracowaniem pewnych części munduru paradnego.

Nad oceanem Spokojnym zachmurza się.

Kiedy spadnie „deszcz wojenny", niewiadomo, bo Ameryka jest potężna, a „państwo wschodzącego słońca" osamotnione i osłabione, 400-miljonowe zaś „Państwo Niebieskie" jeszcze nie „ucywilizowało się" — militarnie.

LONDYN. (A. W). Znany polityk japoński, Szuhisawa, wygłosił w Tokio przemówienie, którego wysłuchało wielu wybitnych polityków i ekonomistów. Powiedział on, że przyjęcie billu antyjapońskiego przez Kongres amerykański rozpoczyna nową erę okrucieństw i surowości.

Od lat 70 Japonja czyni wszystko, aby zachować przyjaźń ze Stanami Zjednoczonemi. Stany Zjednoczone są potężnem państwem, mogą czynić wszystko, co im się podoba, nie narażając się na sprzeciw innych państw. Wobec takiego stanu rzeczy Japonja jest bezsilna i nie może czynić nic pozytywnego.

TELEGRAMY.

Rocznica Kanta.

KRÓLEWIEC 23.IV. (P. A. T.)— P. R. Rozpoczęły się tu uroczystości z powodu 200-tnej rocznicy urodzin Emanuela Kanta.

Opłakany stan Kłajpedy.

KŁAJPEDA 23.IV. (PAT). Odbyło się tu posiedzenie Związku przemysłowców drzewnych obszaru kłajpedzkiego. Prezes Związku p. Naftal oświadczył, że Kłajpeda pod względem gospodarczym znajduje się w katastrofowem położeniu. Królewiec i Gdańsk posiadają specjalne taryfy na drzewo, wobec czego skutecznie konkurują z Kajpedą. Bez dowozu drzewa polskiego — mówił dalej. p. Naftal — przemysł drzewny w Kłajpedzie nie będzie mógł istnieć. P. Naftal wskazał następnie znaczne trudności kolejowe, celne i pocztowe na obszarze Kłajpedy, które uniemożliwiają normalny rozwój ekonomiczny tego terytorjum.

Święto pracy w Rzymie.

RZYM 23.IV. (PAT). Onegdaj miasto wielce uroczyście obchodziło święto pracy, oraz założenia Rzymu. Obie te uroczystości połączone są od roku zeszłego w jedno święto. Wszystkie gmachy rządowe, szkoły, Kapitol, wieża milicji wywiesiły sztandary narodowe. Na placu Coleggie Romano zebrały się organizacje syndykatów faszystowskich i inne organizacje tegoż stronnictwa, zkąd w pochodzie udały się na Kapitol, gdzie nastąpiło proklamowanie Mussoliniego honorowym obywatelem m. Rzymu. Dzwony kapitolijskie dzwoniły przez 10 minut. Wieczorem całe miasto było iluminowane, a orkiestry municypalne koncertowały na placach.

Walka komunistów z narodowcami.

BERLIN 23.IV. (P.A.T.) W miejscowości wycieczkowej Buckow doszło wczoraj do krwawego starcia między niemiecko narodowymi skautami a mło docianymi komunistami. Komuniści po sprzeczce dobyli noży. Zabitych jest 2 narodowców. Jeden komunista jest umierający. Oprócz tego jest wielu lekko rannych.

Gorkij o Leninie.

MOSKWA, 23-go kwietnia. (A.W.) Ukazała się książka Maksyma Gorkiego pod tytułem »Wspomnienie o Leninie«. Autor z entuzjazmem opisuje postać zmarłego wodza Rosji komunistycznej, przytaczając długi szereg rozmów, jakie prowadził z Leninem. Książka przytacza szereg charakterystycznych aforyzmów i powiedzeń Lenina, z których nie wszystkie świadczą o nim korzystnie. Między innemi Lenin przyznał się kiedyś Gorkiemu, że stosunkowo mało zna Rosję, zwłaszcza życie włościan rosyjskich. Niektóre większe miasta i pobyt na Syberji w charakterze zesłańca politycznego — oto były miejsca, gdzie Lenin zapoznawał się z nastrojami życia społeczeństwa rosyjskiego. Lenin przyznaje, że wśród rosjan czystej krwi jest niesłychanie mało ludzi mądrych. Przeważnie są ludzie zdolni ale leniwi; jeżeli znajdzie się człowiek mądry, to jest on prawie zawsze żydem, albo z domieszką krwi żydowskiej.

Czytelników „Słowa Kujawskiego" prosimy o nadsyłanie korespondencji z każdego zakątka z opisem wszystkiego, co się tam dzieje, nie pomijając krzywd i nadużyć, przeciwko czemu stawać będziemy z całą stanowczością.

Sprawozdnie

z działalności Dozoru Szkolnego m. Brześcia Kujawskiego za rok 1923.

W skład Dozoru Szkolnego miasta Brześcia Kujawskiego wchodzą pp.: ks. prałat Stefan Kuliński (przewodniczący), rejent Mieczysław Dubois (zastępca przewodniczącego), doktór Stanisław Kunczyński, adwokat Stanisław Chwiłowicz, Marjan Zieliński, Władysław Wiśniewski (nauczyciel), Stefan Godlewski (sekretarz, p. o. kierownika 6-o klasowej szkoły powsz.).

W skład opieki szkolnej miejscowej 7-mio klasowej szkoły powszechnej wchodzą pp.: Czesław Spryszyński (główny opiekun), ks. Henryk Brzuszczyński (prefekt szkoły), Stefan Godlewski (p. o kierownika szkoły), Wincenty Wiśniewski i Piotr Daroszewski.

W skład Komisji Powszechnego Nauczania wchodzą pp.: Mieczysław Dubois (przewodniczący), Czesław Spryszyński, Antoni Romanowski i Władysław Wiśniewski (sekretarz).

Dozór szkolny w ciągu 1923 roku odbył 9 posiedzeń: 20/I, 9/II, 16/III, 5/V, 11/VI (wspólne posiedzenie: Dozoru Szkolnego, Magistratu, Rady Miejskiej i Nauczycielstwa miejscowej szkoły powszechnej w sprawie spisu dzieci), 17/VII, 10/IX, 10/XI, 15/XI.

Na wyżej wymienionych posiedzeniach powzięto następujące ważniejsze uchwały:

Wyłonienie komisji celem sprawdzenia uszkodzonego inwentarza szkolnego i zadecydowania co do jego wartości. Urządzenie obchodu dla dorosłych dn. 19. II. z powodu 450 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika dn. 19. II.

Zaciągnięcie podłóg w salach szkolnych i korytarzach pyłochłonem.

Przedstawienie p. o. kierownika szkoły p. Stefana Godlewskiego celem mianowania go stałym kierownikiem.

Ustanowienie daty i rozpatrzenie programu popisu w miejscowej szkole powszechnej.

Sporządzenie dodatkowego budżetu na potrzeby szkoły.

Zwrócenie się do Wydziału Sejmikowego o dostarczenie drzewek owocowych celem urządzenia święta »Sadzenia drzew«.

O zaasekurowaniu budynku szkolnego.

Sporządzenie drugiego dodatkowego budżetu na potrzeby szkoły.

Wyłonienie Komisji Powszechnego Nauczania.

Sporządzenie budżetu szkolnego na rok 1924.

Sporządzenie projektowanego remontu szkoły w r. 1924.

Dozór Szkolny w r. 1923 urządził dwa zebrania rodzicielskie: 25 listopada i 16 grudnia.

W r. 1923 Dozór Szkolny dokonał remontu w miejscowej szkole powszechnej: dwie małe ubikacje przerobiono na 10. salę szkolną, wybielono wszystkie sale szkolne i korytarze, zaciągnięto pyłochłonem podłogi w salach szkolnych i korytarzach, umeblowano 10-tą salę szkolną, przygotowano dwa nowe mieszkania dla nauczycieli i przeprowadzono remont w 4 mieszkaniach, kupiono prasę i zszywaczki do oprawy książek (dzieci starszych oddziałów w miejscowej szkole powszechnej uczą się introligatorstwa), sale szkolne zaopatrzono w skrzynki (śmieciarki) do papierów.

Dzieci biedne zaopatrywane są w materjały piśmienne przez opiekę szkolną z sum karnych, ściąganych za nieposyłanie dzieci do szkoły bez uzasadnionej przyczyny oraz z innych źródeł przeważnie darów.

Przewodniczący
ks. St. Kuliński.

L. III. 1363/24.

Ogłoszenie Urzędowe

w sprawie podatku dochodowego za rok 1924.

Stosownie do §§ 1, 3 i 4 rozporządzenia z dnia 11 kwietnia 1924 r. (D. U. R. P. № 34, poz. 359) niniejszym podaję do wiadomości publicznej co następuje:

Płatność podatku dochodowego za rok 1924, przypadającego w myśl art. 8, część pierwsza Ustawy z dnia 10 stycznia 1924 r. w przedmiocie przepisów o państwowym podatku dochodowym obowiązujących na całym obszarze Rzeczypospolitej (D. U. R. P. № 13, poz. 110) do uiszczenia zarówno przez osoby fizyczne i spadki wakujące, jak i przez osoby prawne, rozkłada się na raty w sposób następujący:

1) Do dnia 23 kwietnia 1924 r., o ile chodzi o osoby fizyczne i spadki wakujące, względnie do dnia 1 maja 1924 r., o ile chodzi o osoby prawne— winna być wpłacona na poczet podatku dochodowego za rok 1924 część podatku w całorocznej wysokości podatku dochodowego, należnego za r. 1923, a zwaloryzowanego na franki złote według kursu 1 fr. złoty = 100.000 mkp.

2) Do dnia 24 maja 1924 r. winna być wpłacona różnica pomiędzy połową podatku, przypadającego od dochodu zeznanego na rok podatkowy 1924 r., a należnością podatku uiszczoną w myśl punktu 1 niniejszego.

3) Do dnia 24 czerwca 1924 r. winna być uiszczona 1/4 część podatku, przypadającego od dochodu zeznanego na rok podatkowy 1924.

4) Do dnia 24 lipca 1924 r. winna być uiszczona pozostała reszta podatku, przypadającego na rok podatkowy 1924.

Termin do składania zeznań o dochodzie do wymiaru podatku dochodowego na rok podatkowy 1924 odracza się dla osób fizycznych i prawnych, oraz spadków wakujących do 24 maja 1924 r.

Jeżeli uiszczenie podatku wraz z dodatkiem komunalnym nie nastąpi w powyższych terminach płatności, to od nie uiszczonych kwot będą pobierane, w myśl art. 9 Ustawy z dnia 10/1.1924 roku (D. U. R. P. Nr. 13 poz. 110) kary za zwłokę w wysokości 2% miesięcznie, a nadto nieuiszczone należności podatkowe ulegną w myśl rozporządzenia P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16-go lutego 1924 r. o podniesieniu stawek podatków bezpośrednich (D. U. R. P. Nr. 16 poz. 151) podwyższeniu o pół procentu za każdy dzień zwłoki.

Stosownie do powyższego i na podstawie rozporządzenia z dnia 1-go lutego 1924 r. (D. U. R. P. Nr. 19 poz. 180) płatnicy podatku dochodowego na obszarze m. Włocławka obowiązani są złożyć zeznanie o dochodzie do Magistratu (pokój Nr. 15) i wpłacić w powyższych terminach bez osobnego wezwania, do Kasy Miejskiej wprost, względnie za pośrednictwem P. K. O. (konto 50050) odnośne kwoty podatku.

Włocławek, dn. 22 kwietnia 1924 r.

PRZEWODNICZĄCY MIEJSKIEJ KOMISJI SZACUNKOWEJ
PREZYDENT m. WŁOCŁAWKA: w z. *Gutowski.*

Dział gospodarczy.

Praca w polu i ogrodzie na kwiecień.

Kwiecień jest najważniejszą pora do wysiewu. Przedewszystkiem siać należy: owies, żyto latowe, jęczmień, wszelkie zboża strączkowe, cukrowe, buraki, rzep latowy mieszaninę i koniczynę.

Jeżeli żyto, zasiane jesienią, jest za gęste, należy je lekkiem zbronowaniem zabezpieczyć od pokładania się późniejszego, licho stojące zaś wysiewy jesienne niemiłosiernie wyrzucić z wierzchu. W tym celu używa się dobrego kompostu, mąki kościanej, superfosfatu, guano i t. p. Na koniczynę najlepszy jest gips.

Łąki trzeba nawodniać, ale tylko najwyżej przez 2—3 dni, poczem woda powinna być znowu spuszczoną.

W chmielniku połużnić ostrożnie ziemię, obcinać gałązki i mierzwić rolę. Obcinanie musi być tak wykonane, aby tylko 3—4 najmocniejszych pędów zostało.

Tabaka. Inspekta, w których się młode flance tabaki hodują, muszą być starannie oczyszczone z zielska i przewietrzane, flance bowiem powinny się przyzwyczaić do powietrza.

Bydło. W oborze zaczyna się przejście od suchej paszy do zielonej, mieszaniną lucerny i t. p. Trzeba zachować przytem nadzwyczajną ostrożność, aby zmiana ta nie była zbyt nagłą. W stajni przebywają źrebięta, należy więc starannie doglądać klaczy i źrebiąt, a przedewszystkiem uważać na to, aby klaczy nie używać prędzej do roboty zanim zupełnych sił nie odzyskają. Trwa to zwykle 2—3 tygodni.

Prosięta należy teraz odsadzać, te zaś, które mają być do chowu, muszą być starannie pielęgnowane. Owce klasyfikować, stare zaopatrzyć stemplem i przeznaczyć do zabicia na jesień.

Koźlęta wypuszczać przy pięknej pogodzie raz po raz na łąkę. aby się przyzwyczaiły do skubania młodej trawki. Zielonej paszy dawać im tak samo jak i młodym królikom w bardzo małych początkowych porcjach. Czyszczenie chlewów jest konieczne.

Drób. W Kwietniu lęgą się gęsi, kaczki, kury i indyki. Najgłówniejszym warunkiem dobrego rezultatu jest czystość gniazd i staranne pielęgnowanie wylęgłych kurcząt i t. d. Pożywienie drobiu musi być teraz bardzo obfite i dobre, strzedz go również należy przed wilgocią i drapieżnemi kunami, szczurami i t. p., powinny dostawać młodej trawy albo koniczyny. Kaczęta w pierwszych zaraz dniach wypuścić na wodę. Kanarki też już wylęgły, a jeżeli stare kanarki gryzą wypierzone młode, w takim razie trzeba wsadzić młode do innej klatki i uczyć je jeść.

Ogród. I w ogrodzie rozpoczyna się w kwietniu wysiew jarzyn i warzywa. Wszystkie roboty, które w marcu nie zostały ukończone, muszą być w pierwszej połowie miesiąca wykonane. Na zagony siać wszelkiego rodzaju jarzyny, manowicie późną modrą i białą kapustę, olbrzymią galarepę, ćwikłę i kalafiory, oprócz tego czerwone i cukrowe buraki, rzodkiew, redyski, szpinak i sałatę. Flance jarzyn przesadzać z inspektów na zagony, w inspektach zaś sadzić flance ogórków i melonów. Te ogórki i dynie, które w maju mają być sadzone na zagonach, siać teraz w doniczki. Przygotować też zagony pod chrzan i szparagi. W ispektach również zbierać próżne zagonki, podlewać i przewietrzać je starannie. Kwiecień jest najlepszą porą na uszlachetnienie, okulizowanie, oczkowanie i t. d. drzew owocowych. Trzeba też sadzić rozmaite pestki owocowe i przesadzać zeszłoroczne flance. Jeżeli powietrze zbyt suche, należy podlewać mocno świeżo przesadzone drzewka i krzewy agrestu, malin i tp. Aprykozy i brzoskwinie obcinać, bo teraz już można rozróżnić kwicie od drzewiastych gałęzk. Jeżeli zimno, okrywać je na noc słomą lub chustkami. Aż do połowy zniszczyć wszystkie gniazda gąsienic na gałęziach i przywiązywać drzewka szpalerowe. Trawniki przedewszystkiem powinny być zmiatane i krzewy wszelkie okopane, co właściwie jednak powinno już być zrobionem w marcu. Bukszpan, otaczający klomby, uzupełnionym być musi.

Pszczoły. Tak zwana rewizja wiosenna powinna już być ukończoną, jeżeli zaś nie odbyto jej dotychczas, to teraz trzeba się czemprędzej nią zająć i zważać głównie na zaród, siłę roju i matki. Roje bez matki są zwykle bardzo słabe, jeżeli można, dać mu matkę, jeżeli jednak jest już za słaby w takim razie złączyć go z innym. Starać się też o pomnożenie zarodu, aby, gdy pszczoły rozpoczną zbieranie miodu, było ich jak najwięcej. W tym celu dawać pszczołom w kwietniu, jeżeli pogoda sprzyja, pożywienia rozdrażniającego, naczynia jednak, w którym im się żywność podaje, trzeba codziennie rano zabierać, aby zmniejszyć chęć do walczenia. W kwietniu zbierają pszczoły miód z kwicia brzoskwiń, aprykoz, agrestu, świętojanek, wierzbiny, topoli, wiązu, jesionu, klonu i brzozy.

Różne.

Przedwieczne miasto.

Jak donosi londyński „Daily Mail" podróżnik angielski Michael Hedges i archeolog, dr. Gann, odkryli w głębi Brytyjskiego Hondurasu ruiny przedwiecznego miasta Majów, obejmujące kilka kilometrów kwadr. i porosłe przeważnie lasem.

Pośrodku doliny odkrytego miasta wznosi się olbrzymia piramida kamienna, wysokości kilkuset stóp. Ruiny świadczą o wysokim stopniu kultury, do jakiego doszło plemię majów w pierwszych wiekach ery naszej.

OFIARY.

P. Pieszkański 10.000.000 mk. na przytułek dzieci przy klasztorze OO. Reformatów — w dniu imienin ś. p. Jerzego Pieszkańskiego, porucznika marynarki polskiej.

Uczniowie I-go K. szkoły Technicznej na powodzian 22.650.000 mk.

Na powodzian od szkoły powszechnej w Osięcinach 25.140.000 mk.

Cztery świece do Kośc. św. Stanisława.

Na Bursę 10.000.000 mk.

Na Ochronkę przy ul. Biskupiej 10.000.000 mk.

Na Ochronke przy Klasztorze 10.000.000 mk.

Na Dom Starców 10.000.000 mk.

Na Nędze Wyjątkową 10.000.000 mk. od pani Heleny Siwek. Razem 50.000.000 marek.

REDAKTOR: KS. JAN KOBIERSKI — CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ — WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.